

NEAMUL ROMÂNESC

LOCURILE DE ÎNTÎLNIRE JIDOVEȘTI ȘI MORALA PUBLICA.

Ma! mulți corespondenți ai noștri ni-au atras luarea aminte asupra așa-ziselor șezători literare pe care le ține la București o așa-zisă revistă literară, întemeiată supt ocrotirea vestitului «Adivor», tata său halahamul «opimiel publice romine», și trăind și azi în umbra lui. Un Ovreias fără talent a dat asalt la nemurire și a căzut învins. Nu s'a lăsat cu aceasta, ci a organizat supt mască literară corupția tineretului. La șezătorile acelea vin fete fără căpăliu, vin liceienți perversi, vin tot felul de curioși și de naivi, ca să se «cunoască». Și au dreptul la astfel de serate de cunoștință, care pregătesc nopți și mai «literare», au dreptul, pentru că, vezi, ei sînt «colaboratorii» foii. Și cine poate împiedeca un comitet de redacție să se adune pentru a «colabora», tie și fără blagoslovenia preotului ori fără formula rituală a Sfinției Sale halahamul național? «Colaborația» își poate avea misterele cum un mister este în orice literatură.

Deci șezătorile, conferințele, micile jocuri inofensive se țin lanț. De ce s'ar opri? Crede oare poliția Bucureștilor sau parchetul — ocupat poate, ca acel din Ploiești, să cheme pe acei îngrozitori criminali cari au uitat să trimeată o carte din editura lor veninosului domn Bianu de la Academia Română —, cred oare că aceste puteri pu-

N-rul în țară 15 b.
În străinătate 20 b.

ABONAMENTE:
Pe an în țară 20 l.
În străinătate 25 l.
Cu n-r vechi 30

APARE:
MIERCUREA,
VINEREA,
ȘI DOMINECA.
Director:
N. IORGA

Redacția și
Administrația
Vălenii-de-Munte
Jud. Prahova

blice au dreptul să intervie cînd băieții și băietanii de la Liceul Sf. Sava se închină Venerii iudaice supț auspicii pur literare?

Odată ce s'a văzut că așa ceva poate merge în București, iată că și provincia vine la rînd. Iată l pe dl. «director» Sal. Schein din Galați, care publică «Lira», «revista populară», ce iese bi-hebdomadar, și anume în zi de Sîmbătă. O, aceasta nu poate suferi «Dumineca», ziua de întîlnire bucureșteană a sucursalei «Adivorului»! Așa o revistă ca aceea repugnă «Simbetet», — să zicem și noi «Liret» — o! iartă Apollon Musagetule, care adună Musele pentru cîntece curate, și nu smomiă la vișiu pe elevii de Liceu! Lui «I. St. Ioc», care cerea, se pare, odaie separată, i se răspunde, cu indignarea unui suflet sincer indignat: «Ospitalitate la noi? Atîi greșit adresa. La noi nu-i asil, nici spital. La «Dumineca», da. (Păstrăm mărturia: Jidan contra Jidan are o valoare de mărturie înzecită!).»

O nu, «Lira» e doar un lăcaș de Muse. Aici scrie «R'Emma» despre «paradise de flori» cu «grațiosii trandafiri roșii» și cu «blinde fecioare», Yostin di pi Galați care «amarnic plînge» (gratis? ce nenorocire!), Const. Șhibarț despre «cîntecuri dogite», Gini, care adora pe «poetul Ricard D. Ioan», oferindu-i a «sorbi iubirea» împreună. Acolo Goldenberg, Coca Laufer și Mitică Gheorghiu București dau «crime premiate», și cîștigă Jenică Democratu. Acolo e chipul lui Goldenberg-Puiești, și anunțul de căsătorie al tinerilor Kohler, Segall, Silbermann, Abramovici și chiar Vasile Constantinescu, «colaborator» care a trecut deci la «colaborația» conjugală și, firește, se desabonează. Ba aflăm care din «colaboratoarea» a «dat naștere unui băiat».

Un anunț cu litere mari «cître cititori» spune însă că foaia se va mări, va fi săptămînală, va «satisface în mai largă măsură» și... aici e aici! Și-i «roagă respectuos» să poștească «în elegantul salon al Uniunii absolvenților școlilor com. sup., Strada Domnească, No. 116, vis-à-vis de Intim-Club», pentru a «pune bazele acestei societăți», care nu va face «speculă rușinoasă», ci li va procura «frumoase surprise».

Probe din corespondența amoroasă a «Liret» le-am dat într'un n-r trecut. Poliția din Galați e însă mai presus de cetirea acestor înștiințări. Fără a nădăjdi că o putem cobori până la misiunea ei, semnalăm și aceste probe: «vinătoarele de gurite», «doamna tinăra israelită» care «dorește cunoștința lui Eugen Gabrielescu», «zeița amoroșului» care scrie «tinărului adorator», «Clara Blumenfeld Bucecea», care-și salută «logodnicul» din Lespezl, — sau vice-versa! —, vestea că «s'a găsit un călugăr pentru consolarea călugăriței din Nămiești», «pesimistul» care caută «o blondină dragălașă», «tinărul confiseur» care răspunde «blondinei misterioase» că e de «religie romină», «Mișu Nicodem», care, sătul de Evreice, dorește acum «cunoștința unei d-re creștine», dînd «adresa domiciliului»; «steaua pribeagă din Severin», care dă oricărui tinăr adresa ei din acel oraș; nu știu cine, care, gelos, trimete pe rivalul său Katz Josef, elev, «la carte, și nu după alte»: «Belazor», care roagă formal pe «amicul Schein, red. rev. Lira de a forma o societate «Literară și Amuzantă», în care gentilele d-soare

să-și găsească o clipă din idealul visat» (răspuns: «Voi face în curând. Schein»).

Și mai protestă cineva cînd se denunță că în această țară fără privitygere publică o ceată de Evrei, pingăritori ai condeului, poartă o statornică luptă răsplătitoare pentru lățirea corupției?

N. IORGA.

Marea crisă în cinstea administrației militare.

Ca doritori sinceri de propășirea oștirii pe calea adevărată a întăririi ei, pînă în marginile idealului din programul nostru naționalist, nu putem sta nepăsători cînd adînci și grele suferințe o frămîntă.

În toial răscoalelor terănești din primăvara anului 1907, o schimbare de Guvern impunîndu-se, s'a pus în fruntea oștirii generalul cel mai nou și cel mai tînăr, care intrupa atunci toate speranțele mintuitoare ale momentului — moment care înghețase inima rece a politicianilor celor patruzeci de ani de cîrmuire vitregă a Statului — și toate aspirațiunile viitorului.

Generalul Averescu, luînd cîrma Departamentului, se arată destul de iscusit — și norocos după ideile multora¹ — în a stînge vulcanul care sta să înghită și să prăbușească Statul român. Un credit moral nemărgenjit i se deschide de către politicianii scăpați de primejlie, și legiuirile sale militare ticluite în pripă supt fiorii răscoalelor — care îngropaseră atîtea ființe nevinovate — se votează fără schimbări, cu toată caldă dorința a noastră de a nu mai primi pe străini supt tricolorul român.

Legiuirile nouă, cerînd bani mulți pentru aplicarea lor, bugetul militar se alcătuieste personal de generalul Averescu, cu o expunere de motive și cu pretenții că pentru întăiași dată se presintă Parlamentului un buget real, iar atîtea coloane umplute cu cifre în această expunere de motive vin să întărească această afirmare. După aplicarea acestui buget se dovedește cum că «socoteala de acasă» nu i se potrivise, căci nu-i ajung milioane pentru a pune real în aplicare pretinsul său buget real, ceea ce face ca, atunci, colegul de la Vistierie să arunce desprețuitor pe birție titlul de «anarhie bugetară» bugetului alcătuit cu atîta pretenție de realitate. Prin urmare, după mai puțin de un an, generalul Averescu este disqualificat de toate însușirile unui conducător de oaste, și «neprevăderea» în administrația sa îl confirmă și celelalte scăderi în partea organizării. Și să se noteze că de astă dată nu șicana politicianului de opoziție slăbește situația ministrului de Războiu și nici hărțuiala de partid, ci numai propriile fapte ale sale.

Un an de cîrmuire trecînd cu grave știrbiri în autoritatea sa, toată lumea nădăjduia că lucrurile se vor îndrepta și greșelile vor sluji chiar la îndreptare. Ei bine, din nenorocire nu. Generalul Averescu vine să întărească convingerea cum că nu este omul care trebuia

¹ Singeros, după părerea noastră.

92318

oștirii noastre, și încă după un an de cîrmuire dovedește stîngăcie în conducere, căci supără pe toată lumea în oaste, *iar, incunjurat de o camarilă neurocită*, dar de d-sa aleasă, trece din greșeală în greșeală. În comandament, rău sfătuit și ațîtat de această camarilă, dezgustă de oaste pe unul din cei mai de frunte generali, care o părăsește pe neașteptate, cînd puterea sa de a o sluji încă este mai deplină. Vine apoi stîngăcia în afacerea Sturdza, care frămînta atîta vreme oastea, împărțind-o în două tabere vrăjmașe. Și, în sfîrșit, culminează în faptul că scoate la mezat: *armele, munițiile, Arsenalul și Pirotehnia* oștirii, la a căror desăvîrșire au muncit cea mai cinstită generație de ofițeri, ca generalii: Manu, Arion, Carp, Tell, Pastia și Horbățchi, ajutați de o pleiadă de tineri ofițeri romîni, cari au făcut cel mai frumos nume țerii în școlile franceze și germane, și toate acestea cu atîtea jertfe bănești din sudoarea chinuitului popor românesc!

Și acuma, după atîta strălucire, să se găsească un general romîn care să deschidă porțile stabilimentelor oștășești, și să bată toba invitînd pe toți străinii să le ia în primire, proclamînd completa nedestoinicie și incapacitate a 500 de ofițeri de artilerie, cîți numără oastea românească... Aceasta ar fi, dacă nu o completă rătăcire a minții, cel puțin o dovadă de incapacitate.

Dacă ar fi să dăm crezîmint șoaptelor, afară de ceia ce se scrie prin presă, asupra cîstei conducătoare în administrația Departamentului Războiului, ar urmă să ni pierdem și firul de nădejde care ne mai leagă de soarta acestei țeri; iar, dacă mai ținem seamă de faptul că, încă de la Intronarea sa la Ministeriul Apărării Naționale, generalul Averescu și-a dat comunicatele spre publicare la organul «Alianței Israelite», nu mai pote fi îndoială cum că «*ceva putred*» se petrece la acel Ministeriu, și datoria noastră este să tăiem în grabă putregaiul.

Cerem dar Guvernului lămuriri grabnice, cum și o severă anchetă, dreaptă și neșovăitoare, și, în urmă, «*aplicarea bisturiiului*» pentru mîntuirea părții sănătoase, după chiar expresiunea generalului Averescu, adresată ofițerilor Departamentului său, strînși acum un an în juru-l, spre a li face o *lecție de morală și cinste*. A.

JIDANIÎ ÎN PRESĂ.

PARTIDUL CONSERVATOR-DEMOCRAT ȘI SOLUȚIA PROBLEMEI JIDOVEȘTI.

Zicem «*partidul*» pentru că așa vorbește lumea. E sigur însă că orice altă denumire ar fi mai potrivită pentru această *societate anonimă de exploatare a bugetului*, și mai periculoasă de cît celelalte de același fel. Căci aici «*sistemul lor comun*» e dus pînă la ultimele lui consecințe: *interesele partizanilor*, dezbrăcate de orice travestire falacioasă, apar în toată goliciunea lăcomiei lor brutale, stăpînind activitatea «*partidului*».

Cunoscîndu-și *păcatul originar*, și prea evident, al *postelor materiale* din care se alcătuieste, partidul poreclit «*conservator-democrat*» face însă eforturi uriașe pentru a se «*spiritualisa*». Aceste eforturi se

arată, mai întâiu, în goana ce o dă după «profesori», ca să poată zice că «intelctualii» — indiferent de ce calitate — sînt cu «partidul». Și apoi ele se învederează și în înmulțirea — indiferent de ce valoare — a *organelor de publicitate*. Înțelegeți: un «partid» care se respectă trebuie să aibă *presa* lui.

Iată-ne dar că sîntem puși în plăcuta poziție de a cunoaște din publicitate *ideile partidului* asupra problemei jidovești, pe cînd, până acuma, nu le cunoșteam decît din crîmpeie de frase, rostite prin întruniri, de cătră «șefi», dar mai ales din *practica partizanilor*. Atita era destul.

Dar vedeți și *teoria* își are rostul ei. De aceea trebuie să fim recunoscători d-lui *Sebastian Moruzi*, care s'a însărcinat să formuleze «*teoria partidului conservator-democrat*» asupra *soluției* acestei însemnate probleme, în revista sa, și a partidului, «*Andrumarea*», de la Iași. Recunoștința noastră trebuie să fie cu atît mai mare, cu cit e știut că d-sa și-a impus și sacrificiul, de multe feluri, pentru a ne lămuri.

Așa, de pildă, cel d'întăiu și cel mai mare, fără îndoială, e *contrazicerea personală*, în care consimte să se puie de la început. Căci e de sigur o flagrantă contrazicere să vorbești de *naționalism românesc*, ba încă să-l zici «*sănătos*», lucrînd alături cu Jidanii *Wechsler* «*Antim*», *Steuermann* «*Rodion*», *Israilovici* «*Dus Ian*», *Magder*, și alții, cari vor mai fi, pseudonim, în redacția revistei «*Andrumarea*», precum o face d-sa. Așa că, chiar de la început, ești silit să te întrebî nedumerit: scriu Jidanii d-tui *Moruzi* cum gîndește d-sa, sau scrie d-l *Moruzi* cum gîndesc Jidanii săi? În tot cazul — și aceasta era important de știut — e oarecare *comunitate de vederi*, între d-l Sebastian Moruzi și Jidanii de la «*Andrumarea*» sa, căci altfel *colaborarea* nu ar putea fi.

Aceasta e cea d'întăiu *contrazicere lămuritoare*, a d-lui Sebastian Moruzi, precum se vede mai mult externă, *de formă*. Dar mai este una și mai gravă, internă, *de fond*.

D. Sebastian Moruzi e cunoscut ca *bun Român*. Însă, prin cine știe ce bizare împrejurări, pe care nu avem nevoie a le cerceta, iată-l ajuns într'un *partid jidovit*. Și acum se allă într'o situație din cele mai anevoioase.

Dacă se urmează pe sine, părăsește partidul, dacă urmează partidul, se părăsește pe sine.

Pentru a ieși din cercul fermecat al acestei dileme fatale, d. Moruzi s'a pus să găsească *formula magică* a împăcării unor principii contrare, precum sînt *principiile naționale diferite pe același teritoriu*. Aceasta e o problemă insolubilă ca și *quadratura cercului*. Căci *teritoriul e națiunea*, ca izvor al mijloacelor ei de existență, și *națiunea e teritoriul*, neputînd a se dezvolta decît în limitele lui și în proporție cu întinderea și productivitatea lui. Așa fiind, niciun popor nu poate primi pe altul ca să se dezvolte pe teritoriul său, căci ar fi să renunțe el însuși la existență. Acest adevăr se resumă în formula mai scurtă: *posesiunea teritoriului este exclusivă*.

În specie, ca să scape de *contrazicerea situației sale* — colaborînd cu Jidanii la aceeași revistă, și lucrînd cu jidoviții în același partid, ca *bun Român* —, d. Sebastian Moruzi a căutat să împace *naționalismul*

românesc, avind drepturi istorice și economice actuale, basate pe munca pozitivă a poporului românesc, cu *naționalismul jidovesc*, venetic și parazit, pe teritoriul României. Soluția acestei probleme fiind evident imposibilă, *formula* d-lui Moruzi nu se poate rezolvi și ea decît într'o *contrazicere*. Ea ni se înfățișează ca fiind de o natură specială, cu o *notă veselă*, ce nu poate conveni de sigur d-lui Sebastian Moruzi, care este un lărbat serios. Și iată în ce constă *contrazicerea* d-sale, de astă dată nu de formă, ci de fond.

In permise, d. Sebastian Moruzi apare ca reprezentant al *naționalismului românesc*, recunoscînd că Jidanii sînt, pentru noi, un rău adînc; că ei sînt un element prin excelență anti-social, stăpîniți de învățăturile primitive ale Talmudului, ale urii străinului, ridicată ca dogmă; că toți Jidanii nutresc aceeași credință: o domnie universală ce s'ar întinde peste toate națiile; că nu se asimilează, și nu s'au asimilat nicăiri.

In conclusii, d. Sebastian Moruzi reprezintă tendințele de așezare în România, ale *naționalismului jidovesc*, susținînd că: Jidanii sînt o funcție socială, de care nu ne putem liși, și că, prin urmare, trebuie să căutăm o formulă de conviețuire neînălăturabilă pe pămîntul nostru românesc.

Evident: *contrazicere* curioasă de la premise la *conclusii*. Căci, dacă se recunoaște că Jidanii sînt un popor stăpînit de ură față de celelalte neamuri, și de noi, cari nu se asimilează, căutînd a ne domina, *conclusia logică* nu poate fi alta de cît că poporul românesc trebuie să caute a scăpa de dînșii, oricîte sacrificii ar costa. Pe cînd *conclusia, nelogică*, a d-lui Moruzi, care pretinde a fi un bun Român, e că trebuie să trăim alături cu Jidanii, îndurîndu-li stăpînirea, în tot cazul, ura și secetintele economice și sociale grave ale neasimilării lor. Și vom cita *textele* înseși ale d-lui Sebastian Moruzi pe care le găsim în revista sa «*Îndrumarea*», pe lunile Iulie și August 1908, punîndu-le în ordine logică.

Premise românești:

«*In totdeauna și la toate popoarele o reprobățiune generală a urmării pe Evrei*. E admisibil oare ca lumea întreagă să se fi «coalitat într'o conspirație monstruoasă în contra unui popor virtuos, dar nenorocit?»

«Evreii reprezintă în adevăr, în societatea noastră, un tip deosebit. O concepție antică, o *mentalitate arhaică*, aproape fosilă, ei menține într'o *organizare teocratică distinctă, ce face din ei «o națiune în mijlocul națiunilor»*, un adevărat «*Stat în Statul nostru modern*». Concepte strîmte, ura străinului ridicată ca dogmă, cu toate urmările morale și practice ce le comportă «acest principiu, fac din Evreii ortodoksi un *element prin excelență anti-social*, și au bine-meritat Israelului porecla de *dușman al națiunilor*».

«În Talmud residă una din cauzele principale ale acelei îndușmării... În loc ca, în vreme și pe măsură ce se depărtau împrejurările grozave, din care s'a născut Talmudul, învățăturile sale să fi evoluat și ele spre concepte mai largi, Evreii au păstrat

«acest monument din timpuri de grea încercare, și cu el tot odată și acel spirit fanatic al unui patriotism sfânt, dureros și sîngerind.

«Spiritul solidarității pe de o parte, «sentimentul național», «la care au rămas cu toți credincioși, pe de alta, împiedecă «chiar pe cei mai culți a părăsi suslețește pe conaționali lor, «oricare ar fi naționalitatea pe care au adoptat-o. Aceasta este «istoria zilnică, pe care o trăim, și asupra căreia, prin urmare, «nu e nevoie de a apăsa.

«Astfel invățăturile primitive și antisociale au rămas încă în «apicioare pentru majoritatea Evreilor, chiar în Occident, dar «mai ales la cei din Europa centrală, unde formează o «poporație «adensă, și sînt încă strînși legați în jurul Rabinilor lor... Așa că «în inima talmudismului modern se hrănește astăzi o «sămînță «de ură, un «imperativ categoric de nimicire, care ridică în ini- «mile tuturor o barieră tainică, peste care nu se poate păși, și «pe care exclusivismul reciproc astăzi nu e menit a o înlătura «așa curînd. Această «mentalitate, credem, nu se poate schimba «cu ușurință, căci la menținerea ei concordă, nu numai tradiția, «dar și un interes mai imediat. Chiar «impulsul însuși al firii «comenești contribuie și el a o statornici.

«Morala creștină a căutat a «înfrina patimile. Ea a găsit, prin «urmare, în Îmboldirile ascunse ale patimilor o «putere în tot- «deauna gata a se răzvrăti. Talmudul însă a «găsit mijlocul să «împace cu «ghibăcie aceste două «porniri opuse și «dușmane. Evreii «au păstrat pentru «înșii, pentru națiunea aleasă, «prescripți- «unile celor «șapte porunci, «excluzînd de la «beneficiul lor tot ce «nu era «Evreă. Astfel au putut împaca, în inima ortodoxului, «acele două «porniri în etern rivale, ce își împart «Împărăția «Lumii: binele și răul.

«Așa dar, este o «deosebire fundamentală între «conceptele so- «ciale ale «Evreului ortodox și «acelea ale «credinciosului creștin. «Sînt două lumi diferite, două lumi care se «exclud: «lumea fa- «natică «exclusivistă, cu «conceptele sale «strimte de religie și de «crasă, și «lumea nouă, «lumea lui «Hristos, cu «morala universală, «cu «îndatoririle sale de iubire și de dragoste, «chiar față de «dușmanii.

«Astfel, dintr'un capăt până la cellalt al lumii, toți «Evreii nu- «atresc «aceiași «credință: o «domnie universală ce s'ar întinde «peste «toate «națiunile, cu alte cuvinte, «vechea «credință «mesianică «îmbrăcată în «hainele «internaționalismului modern; iată dar «idealul urmărit.

«O întrebare se pune de la sine. Evreii oare nu se pot «asi- «mila? Istoria nu pare a «confirma această «ipotesă. În loc de a-î «duce la «contopire cu «neamurile unde trăiesc, «regimul actual, «mai ales «supt «domnia «principiilor «latitudinare, e «menit din con- «tra a «favorisa «dezvoltarea «spiritului lor «particular, și a «întări «tendințele «separatiste, «menținîndu-î tot «înnainte într'o «alcătuire «deosebită, «accentuînd tot odată din ce în ce mai mult «rivali- «tatea lor cu «elementele «naționale ce-î «incunjură.»

Vrea să zică, *in premise*, d. Sebastian Moruzi recunoaște: că Jidanii alcătuiesc o națiune în mijlocul națiunilor; că la dinșii ura străinului e dogmă; că, avînd o organizare teocratică distinctă, ei alcătuiesc un «Stat în Statul nostru modern»; că Talmudul este izvorul urii lor în contra celorlalte popoare, cu imperativul categoric de nimicire a celor ce nu sînt Jidani; că această mentalitate nu se poate schimba cu ușurință, pentru că o menține, nu numai tradiția, ci și interesul, precum și impulsul însuși al firii omenești, de oare ce, după prescripțiile religiei lor, Jidanii își pot satisface toate pornirile cele rele, fatale naturii omenești, pe seama celor de altă credință — după cum constatase, mai înainte, și Vasile Conta; că ei urmăresc idealul mesianic al domniei universale asupra tuturor națiunilor; că, în sfîrșit, Jidanii nu se asimilează, ci nu s'au asimilat nicăieri, oricît de bine au fost tratați, și că, din contra, principiile latitudinare, de îngăduință față de dinșii, nu fac decît să întărească spiritul lor particular, separatist, și rivalitatea lor cu elementele naționale ce-l înconjoară.

Din aceste premise, oricine vede că nu se putea ajunge la altă concluzie logică decît că poporul românesc, pe teritoriul căruia s'a așezat acest neam de dușmani, periculos, trebuie să facă toate sforțările, și toate sacrificiile, pînă la scăpa din ghiarele lui. Cu toate acestea, iată încheierea la care ajunge d. Sebastian Moruzi, în același număr al organului său:

Concluziile jidovești.

«Orașele din Moldova sînt acaparate, literalmente, de elementul evreiesc. Toată mișcarea economică, toată puterea financiară, toate afacerile industriale și comerciale sînt monopolizate de ei. Nimeni nu va tăgădui că, dacă, printr-o operație magică și bruscă, ai extirpa din orașele noastre pe toți Evreii, miseria cea mai neagră s'ar întinde peste toți, și criza ce ar urma ni-ar putea fi fatală.

«Ni-ar trebui un lung șir de ani, pentru a înlocui în trupul nostru social organele dispărute, și aceasta încă dacă ni s'ar da răgazul convenit.

«E un rău într'adevăr, un rău adînc și dureros pentru un popor, care cuprinde un element străin atît de puternic, încît ea ajuns o formă vitală în organismul său, o funcțiune de care nu se poate lipsi.

«Ca toate popoarele ce se compun din elemente diverse, adesea corol dușmănoase, trebuie să ducem o viață zbuciumată, un trai îndorogit. Nu e firesc, prin urmare, ca, în fața unei legi atît de imperioase, unei legi de fier, legea traiului, în accepțiunea cea largă a cuvîntului, multe spirite cumpătate să se fi gîndit, pentru a indulci o conviețuire neînlăturabilă, la o formulă mai potrivită?»

Vrea să zică, *in conclusii*, după ce constată că toată mișcarea economică, la noi în Moldova, e acaparată de Jidani, d. Sebastian Moruzi

afirmă: că noi nu-l putem «*extirpa*»; că nu putem înlocui, în trupul nostru social, *organele dispărute*; că sintem meniți a rămânea un «*popor compus din elemente diverse*», osludit la un trai hodorogit; că, Jidanii fiind o «*funcție vitală*», de care nu ne putem lipsi, trebuie să căutăm o «*formulă potrivită*», pentru «*a indulci o conviețuire neînălăturabilă!*».

E tocmai ceia ce susțin și Jidanii, față de noi, cerind să se dezvolte liberi pe pământul României, — dar plecînd de la *alte premise*. Pentru d. Sebastian Moruzi, însă, aceste concludii sînt în contrazicere flagrantă cu *premisele sale*. Și se și explică, psihologiceste, pentru ce.

În *premisele sale*, evident românesti, și conforme cu faptele, d. Sebastian Moruzi e «*bunul Român*», care vede limpede, de ierf. În *concluzii*, d. Sebastian Moruzi e *colaboratorul cu Jidanii* de la revista sa «*Indrumarea*», și membru, cu vază, în *partidul tachist jidovit*, de azi. D-sa caută «*formule potrivite*», poate ca să-și explice *situația* în care se găsește, și care de sigur că nu e de invidiat.

Pe noi nu ne interesează însă *motivele conflictelor cu logica* ale d-lui Sebastian Moruzi, ci numai «*teoria partidului conservator-democrat*», față de soluția problemei jidovești, pe care d-sa o formulează cu autoritatea pe care i-o dă situația sa de publicist, și de membru marcant al partidului. La timp, și împreună cu celelalte, vom discuta și *fondul* acestei teorii. Acum deodată, aceia ce trebuie reținut aici este «*formula de indulcire a conviețuirii neînălăturabile*», cu Jidanii, care ni arată tendința de rezolvire a problemei jidovești de către partidul tachist. Și vom observa:

În *intențiile și în procedările d-lui Sebastian Moruzi* — care este un bun Român, și om cinstit —, de sigur că «*formula indulcirii*» nu va însemna alta decît o *toleranță gratuită*, față de Jidanii, de cari ei vor profita, într-o largă măsură, pentru a se cuibări tot mai temeinic în organismul nostru social, distrugînd și alte organe, și împiedicînd, în tot cazul, reconstituirea acelor pe care le-au nimicit.

Dar, în *combinațiile, și în manoperele partizanilor tachisti*, nu rămîne îndoială că «*formula indulcirii*» se va preface în *toleranța plătită*, nu numai față de tendințele legale, dacă nu legitime, ale Jidanilor, ci chiar și față de cele nelegiuite, criminale. În minile lor, «*teoria*» va servi de îndreptățire tuturor turpitudinilor jidovești, iar acei cari vor voi să li se opună, vor fi înălăturați pur și simplu ca «*antisemiți*», protivnicii «*formulei de indulcire*», care va fi dogma sacrosanctă a partidului întreg.

Această formulă a d-lui Sebastian Moruzi e de altmintrelea conformă cu lozincă «*șefului*», pe care o completează. Se știe că d. Tache Ionescu a rezumat în trei cuvinte «*soluția*» problemei jidovești, vorbind de: «*dărimarea zidurilor chinezești*». Se înțelege, prin aceasta, înălăturarea tuturor piedecilor — inclusiv art. 7 din Constituție — care se opun mișcării libere a Jidanilor, în țară la noi, și în special cuceririi noastre de către «*capitalrile străine*». Și ce înseamnă o asemenea «*politică*», pentru poporul nostru, nu voi spune eu, care aș putea să fiu bănuit de patimă, ci voi lăsa să vorbească «*un prieten*», de pe vremuri, al d-lui Tache Ionescu, marele învățat B. P. Hasdeu, care

se exprima în următorii termeni într'o scrisoare deschisă adresată d-lui I. G. Bibicescu în 1902, și publicată atunci în ziarul *Cronica*, pe care o reproduce «*Voința Națională*» de la 5 Septembrie 1908:

«Romînul acela, care ajută și susține direct sau indirect o ca-
lomnie străină asupra neamului românesc, plâzmuind «*ziduri*
«*chinezești*», bună oară — zicea B. P. Hasdeu —, pe un ase-
menea pretins Romîn, ziarul «*Cronica*» îl califica prea aspru
«*trădător*»; altul — cu un termen prea blînd — ar putea să nu-l
«*cașifice*, ci numai să-l *discalifice*; eu însă — nici prea blînd, nici
«*prea aspru* — pe autorul faimoaselor celor treisprezece articole
«*din «La Roumanie», (Tache Ionescu) îl consider ca un simplu*
«*advocat internațional*», și-l ajunge atita».

Și, după ce Hasdeu pecetluiește astfel printr'un singur cuvînt pe «*șe-
ful*» cu lozincă «*dărimării zidurilor chinezești*», tratîndu-l de «*advocat*
internațional», iată în ce termenî, de o tragică energie, înfierează poli-
tica de aventuri a «*capitalurilor străine*», în cazul cînd s'ar găsi
vre-un ministru care să voiască a o înfăptui:

«Sînt om aproape de șeptezeci de ani, zdrobit prin muncă și
«*prin nenorociri*; ei bine, eu nu m'așt s'ii o clipă de a smulge
«*carabina mea din pîrete, și brațul meu ar avea destulă vină*
«*pentru a spulbera creierii unui asemenea ministru... ca pe un*
«*aciue turbat!*»

Este evident — în orice formulă o vom privi — «*teoria*» *partidului*
conservator-democrat, asupra soluției problemei jidovești, nu însem-
nează alta decît cucerirea progresivă a României de către Jidanî. Iar
practica partizanilor, la rîndul ei, nu e decît înfăptuirea acestei teorii
cu foloase materiale pentru dinșii. Și nu vom vorbi de «*afacerile*»
mărunte ale celor miteli, ci vom aminti numai cîteva din *operațiile*
mari ale partidului, sau ale corifeilor săi.

Conversiunea «șefului» este, fără îndoială, o manoperă, în multe
feluri *suspectă*, al cărui unul din inconveniente este că ne-a lipsit de
supapa de siguranță a unei conversiuni la timp potrivit, imobilisîndu-ne
în curs de patruzeci de ani. Ea face parte din planul *constrîngerii*
noastre financiare, ca să dăm drepturi la Jidanî, care era să reu-
șească în 1900.

Lotăria Statului, o altă combinație a șefului, o vede oricine că e o
întreprindere cu caracter iudaic, la care nouă Romînilor ni rămîne
hasardul, iar colectorilor, aproape toți jidanî, *ciștigul pozitiv*.

Expoziția doctorului C. I. Istrati, se știe că era o «*mică Palestină*»,
cu falitul *Leff* ca antreprenor al jocurilor de noroc; cu toate stabi-
limentele date în exploatarea Jidanilor; ba încă și cu «*turcoace*» de
neam jidovesc, organizînd secțiunea Dobrogi.

În sfîrșit, *isprăvile lui Bădărău*, ajuns milionar dintr'o zi în alta
— și a sub-bădărăilor partidului — cu împămîntenirea Jidanilor, cu
procesele lor scandaloase, cu întemeierea de colonii la sate, cu exploa-
tarea țerănimii, sînt cunoscute de toți, și ni arată la ce ne putem
aștepta pe viitorime.

Toate acestea împreună, *«teoria partidului»*, precum și *«practica partizanilor»*, alcătuiesc, în adevăr, un singur tot, care face că *partidul conservator-democrat* nu inspiră încredere nimănui, fiind bănuțit de toată lumea că *«partid jidovesc»*, înjghebat anume, cu mult meșteșug, pentru a susține interesele Jidanilor. Să nu uităm însă că *sentimentul public* joacă și el un rol însemnat, cind e vorba de rezolvirea problemelor mari, economice și sociale, pe care numai popo-
torilor s-ă.

Acum în urmă însă această credință, față de noul partid conservator-democrat, a fost încă și mai mult zdruncinată, printr'un fapt nou, care ni aduce *dovada documentară* a legăturii dintre d. Tache Ionescu, *«advocatul internațional»*, și băncile jidovești. Până acum erau numai șoapte și bănuțeli; astăzi avem certitudinea.

Zilele acestea, ziarul *«Galații»*, și după dînsul și alte organe, între care *«Evenimentul»* din Iași, de la 11 Februar 1909, și *«Voința Națională»*, de la 12 a. c., ni aduc știrea că *«Banca de Credit Român»* fusionînd cu *«Banca Dickin»*, din Galați, noile bănci fusionate au trimis o circulară tuturor băncilor din țară, în care se spune că: *«Banca noastră e angajată valabil de semnăturile d-lor: Wilhelm Weisselberg, Eduard Palmer, Walter Dickin, M. Katz, Tache Ionescu, Moritz S. Atlas, Ignatz Kornik, Oscar Kaufmann»* și alți Jidani la fel.

Vrea să zică *«șeful partidului»* e în același timp și *administrator-procurist* în rînd cu Weisselberg, Dickin, Katz și ceilalți *«Moriți»*, de la Galați! E frumos! Si, ca să uu se creadă cumva că știrea aceasta e vre-o născocire infamă din partea dușmanilor noului *«Hristos»*, precum l-a botezat ilustrul profesor *Dragomir Hurmuzescu*, de la Iași, iată în ce termini ziarul *«Opinia»*, organ al Partidului, *apărînd* pe șef, confirmă acest act extraordinar, în numărul său de la 13 Februar 1909:

«Ziarul carpist local (*«Evenimentul»*) l-a prins pe d. Tache Ionescu vînzînd interesele terii: *șeful nostru face parte din Consiliul de administrație al Casei de bancă Dickin.*

«Dar ziarul carpist — care nu știe altele mai principale — ignorează că, din același Consiliu de administrație fac parte și d-nii: C. C. Arion, Mironescu și Nenitescu.»

Firește, că doar știam noi că *«Al noștri»* se aseamănă cînd e vorba de afacerile jidovești. Și o vom mai dovedi. În cazul de față însă, vom observa: d-nii C. C. Arion, Mironescu, Nenitescu vor fi făcînd ei parte din Consiliul de administrație al *băncii Dickin*, — ca și din altele —, numai cît: *semnăturile lor nu angajează banca*, așa dar ei nu sînt *procuriști*. Si aicea tocmai e particularitatea, cu deosebire interesantă: *iscălitura d-lui Tache Ionescu angajează banca lui Dickin*, ceia ce e de sigur un mare avantaju pentru *«partid»*!

Si să ni se mai arate în toată țara un bărbat politic, ba încă *șef de partid*, în situația aceasta de *procurist al unei bănci jidovești* — precum e d-nul Tache Ionescu, *«șeful»*, a cărui iscălitură *«angajează»* și politica partidului conservator-democrat!

Din toate acestea: din *teoriile* cunoscute, *«indulcirea conviețuirii ne-*

înlăturabile; din *practica* lucrativă, conformă cu această teorie, a partizanilor, în frunte cu d-nii A. A. Bădărău, Lascar Antoniu și ceilalți avocați și stăruitori ai Jidanilor; din situația însăși a d-lui Tache Ionescu, ca „șef-procurist” al băncii jidovești, evident, în serviciul *capitalurilor străine*, ajungem, mai cu deosebire în ce privește *partidul conservator-democrat*, la aceeași neînduplecată concluziune:

Problema jidovească el nu a rezolvit-o, nu o rezolvește, nu o poate rezolvi.

A. C. CUZA.

Serbările de la 24 Ianuar din centrele României.

Vasluiu. Ziua de 24 Ianuar 1909 în Vaslui a fost adevărată zi de serbătoare; s'a comemorat cu demnitate și entuziasm aniversarea a cinzeci de ani de la îndeplinirea «Unirii Principatelor».

Vineri seare s'a făcut retragerea cu torțe, purtate de către soldați și elevii școlilor secundare.

Gorniciții regimentului 7 Prahova n.r. 25 au anunțat cetățenilor marea zi, cîntînd *Sînchăla* dimineața, la 5, prin oraș, zorile.

După Te-Deumul care s'a oficiat la catedrală, a urmat parada civilă și militară.

Ajunși în piața Palatului, s'a jucat o «Hora Unirii» monștră de către soldați, școlari și cetățeni.

La 2 a fost în anfitestru Gimnaziului «Mihail Kogălniceanu» din localitate serbarea, care s'a desfășurat destul de frumoasă și impunătoare, însă nu de ajuns pentru amintirea celui ce a fost Alexandru Ioan I Cuza, Domnul României.

Serbarea s'a deschis prin *Imnul Regal*, cîntat de școlarii Gimnaziului, împreună cu al celorlalte școli secundare din localitate, și cu soldații bacalureați din regimentul Prahova.

A vorbit cu mult entuziasm, despre însemnătatea acestei zile, d. Ilie Mișescu, directorul Gimnaziului.

S'au recitat poezii patriotice, și s'au cîntat cîntece naționale, de școlari și bacalureați, cari au dat prețiosul lor concurs.

O prea frumoasă reușită au avut și danșurile naționale, executate de școlarii Gimnaziului.

Serbarea a luat sfîrșit la 6 și jumătate seara, cînd publicul s'a despărțit ducînd cu el impresia neuitatei serbări. — U.

Tîrgu-Jiuului. Și aici ca în multe orașe din țară, 24 Ianuar n'a fost serbătorit așa cum se cuvenis. N'am avut niciun discurs oficial.

Doar serbarea de la teatrul Mișescu, dată de școlarii Gimnaziului local, fără concursul altora, poate fi vrednică de luat în seamă. A vorbit bine și a fost ascultat cu plăcere d. S. Stărescu, profesor. Au urmat coruri și recitări. Ca și aiurea, aducerea-aminte a lui Cuza-Vodă a fost sarbăd prăznuită.—J.

DIN CENTRELE ROMĂNIEI.

București. Camerei de Comerț din București i-a fost dat să audă o critică nedreaptă și pălîmășă a cooperativelor sătești. Lăsăm la o parte motivele d-lui membru convins de pericolul acestor așezăminte pentru comerțianții din orașe, și întrebăm: de ciud ideia aceasta că numai orașenii să aibă dreptul de a face comerț? Și ce strică o cooperativă comerciantului cinstit de la oraș? S'a găsit rolul preoților și învățătorilor în cooperative ilegal, iar altul nu li-a găsit, pur și simplu, nici un rol. O întrebare: chestia cooperativelor sătești privește pe Camera de Comerț? N'are voie o parte a poporului românesc să facă comerț pentru că nu convine cutărui străin necinstit?

Aceiași instituție n'ar putea să se gîndească, de pildă, la falimentele evreiești, care discreditează țara, la comerțianții evrei cari sînt stabiliți, contra legii, la sate?

* Ar fi poate de dorit reușita d-lui Ioan G. Bibicescu la Colegiul I de Senat pentru acest motiv: poate că d-sa va ridica în Parlament chestia stabilirii Evreilor la sate și va cere Guvernului explicarea acestei nemi pomenite călcări de lege în paguba elementului românesc. Broșura d-sale: «Are vre-o sancțiune art. 7 din Constituție?» ni dă dreptul să avem această nădejde.

* Trebuie să reținem declarația d-lui ministru Costinescu, că unii proprietari au cerut despăgubiri de zece ori mai mari decît pagubele suferite. O lecție bună pentru aceștia ar fi să nu li se dea nimic. Nu-i vorbă că, dacă ar li să judecăm drept, despăgubirile în banii n'au niciun rost pentru pagubele suferite într-o revoltă în care revoltații au avut caracterul unei întregi clase sociale flămînde și despădășuite.

Singura soluție dreaptă ar fi următoarea: despăgubiri să se dea numai acelor cari s'a dovedit că s'au purtat așa fel cu țeranii de pe moșia lor, încît aceștia pe nedrept s'au răscolat. Dar cîți vor fi de aceștia? Nici pe degete n'al ce numără. Și ce Guvern ar îndrăzni să facă acest lucru? — M. L.

Buzău. Se deschide linia ferată Buzău-Nehoiși, printr-o regiune foarte bogată, pe care o vor năpădi străinii, ca și pe celelalte, ca să se mărească tributul pe care prostia noastră îl plătește străinilor dușmani ai țerii. — B.

Craiova. Directorul Museului «Aman» s'a plîns că a fost insultat în «N. R.» Celor cari n'au nici valoarea cuvintelor, și cu atît mai mult măsura vorbei, n'avem ce să li răspundem. Să-și dea întăiu seamă deplin de ce spun și în urmă li se poate răspunde. Până atunci ținem să se știe că la «N. R.» nu s'a «insultat» nimeni, și nu se va «insulta» nici de aici înainte.

* În «Ramuri», d. Marin Demetrescu spune că lista cărților de la biblioteca «Aman» a alcătuit-o d. Cantuniar. Ce face atunci eminentul director al Bibliotecii dacă alții hotărâsc ce fel de cărți să se cumpere?

Țirgu-Jiuului. Societatea musicală «Lira Gorjului» a dat o audiție în ziua de 8 Februar, în amfiteatrul Gimnaziului.

D. profesor Ardeleanu a ținut o conferință, vorbind despre Divina Comedie a lui Dante.

Corul — în întregime bărbătesc — a executat cu destulă simțire și tragere de inimă câteva bucăți bine alese, supt conducerea maestrului Avrămescu.

Publicul, deși puțin, — ca la orice manifestare afară de calenea, — l-a răsplătit cu aplauze.

La sfârșit, comitetul a făcut o dare de seamă de mersul societății.

Această dare de seamă e cea d'întăiu, deși societatea există de opt ani.

Delegatul comitetului — d. profesor Tiberiu Popescu — a făcut un scurt istoric al societății, arătând greutățile prin care a trecut. Din acest istoric s'a văzut că societatea a venit de foarte puține ori în contact cu publicul. De abia în 1907 s'a găndit la aceasta.

D-sa a amintit și de oarecare zvonuri răutăcioase care circulă în public. Ar trebui să se publice însă acea dare de seamă pentru a lămurii unele lucruri ce sună neplăcut.

A mai amintit și de o împotrivire răuvoitoare la ideea de a pune sala amfiteatrului la dispoziția societății, cu toate că Ministrul Instrucției autorizase.

În tot cazul, sînt multe lucruri care trebuie date la lumină și lămurite, căci nu se clădește nimic statornic decît pe cinste și adevăr. — N. MĂLĂESCU.

* Altă corespondență: În ziua de 8 Februar, a fost în amfiteatrul gimnasiului, o serbare dată de societatea corală «Lira Gorjului». Serbarea s'a deschis cu câteva cîntece executate de corul societății, apoi a vorbit d. C. Ardeleanu, profesor, despre: «Dante și Divina Comedie».

D. Tiberiu Popescu, profesor, cerește darea de seamă asupra activității societății, din care reiese că, dușman al acestei societăți, care are mai mult un scop cultural, este directorul gimnasiului. E păcat că în fruntea unor astfel de instituții stau oameni cu tendințe atît de protivnice.

Din declarațiile făcute, nădăjduim însă că societatea își va continua calea începută, în ciuda răuvoitorilor. — V. B.

—
Toate notițele neiscălite sînt de N. Iorga.

I. DIN ȚARĂ.

Evreii noștri.

«Adivor», pomenind despre succesul unei piese a d-lui Haralamb Lecca la Trieste, mută acest oraș în Italia.

Și cu Italianii tot iredentist vechiul, bravul nostru «Adivor»!

* Aū venit plîngerii de la Rosnow în Galiția împotriva suferințelor ce aū îndurat muncitorii aduși de acolo pe moșia Șalga (Iași) la Berman Juster, «biér» de clasa întâiu, cu împămîntenire de la d. Bădărău și cu Palat în Iași.

* O glumă din «Adivor» e iscălită «De la Buhluiū».

Destul de sincer, dar este o greșeală de jargon.

Trebuia Di pi Buhluiū.

* Încă odată, d. Ionescu-Iași care se iscălește Jassy, e bun Român, și nu Evreu.

* Amintim că medalia Unirii ce se anunță din Iași, e «micul negoț» al Iudeului Șaraga.

Partidele noastre.

Părerile despre Biserica ale «Viitorului» tinăr-liberal :

«Ceia ce cerem înalților prelați este mai întâiu ca să nu slinjenescă cu nimic opera reformatoare a timpului, și apoi, în cazul cel mai bun, s'o prevadă, s'o priceapă și să faciliteze înfaptuirea ei. Totul e să știi să înveți și să adaptezi Biserica la formule nouă.»

Că zău, orî Vlădică orî inspector comunal, tot omul domnului Ministru !

* La Senat, interpelare a d-lui N. Xenopol pentru Consiliul sanitar și contra Direcției sanitare. Răspuns al d-lui I. I. Brătianu, care făgăduiește în cîrind legea cea nouă a Sănătății Publice. Intervenție a d-lui dr. Rîmniceanu, foarte violentă, contra «anarhiei» de la Direcție. Apoi și o interpelare a d-sale. Conflict cu d. I. Brătianu, care-i cerea să mintuie Luni. Urmare în ședința următoare.

* Floh, din Berlin, înfățișează pe d. Tache Ionescu ca pe un curățitor al „grajdurilor lui Augias“. În acest cas, Floh nu mai e Purice, ci coșco-goa Ploșniță.

* *Telum imbellis sine ictu.*

D. I. Lahovari, fost elev strălucit al școlilor din Paris, știe ce înseamnă această citație, cu care răspundem la nemotivata și nedreapta sa invinuire din ultimul-i discurs la Cameră cu privire la «amîșcarea naționalistă care tulbură ordinea publică».

* Un tinăr printre cei tineri pleacă de lângă d. I. I. Brătianu pentru a fi prefect în Moldova.

D. G. Corbescu, azi prefect la Huși, s'a distins, spune «Viitorul», organ democratic, ca scriitor ironic frances.

* Ca locotenenți de episcopii la Rîmnic și Galați Guvernul a numit doi arhierii politiciani, Sofronie Vulpescu și Meletie Gălățeanul.

* D. Tache Ionescu se plînge că proiectul d-lui Stelian politicianizează magistratura.

Cel care se plînge e, notați bine, d. Tache Ionescu !

* În sfîrșit, d. I. I. Brătianu a sacrificat pe prefectul de Fălciu, dr. Lupu, precum i se cerea de mult.

E o mare pagubă pentru administrație. Va veni vremea cînd se va recunoaște munca și patriotismul d-rului Lupu și însemnata operă națională pe care a îndeplinit-o.

E drept că nu samănă cu acei prefecti pe cari d. Brătianu îi apără călduros, și fiind ei de față, înaintea Camerei.

* «Viitorul» explică înlocuirea d-rului Lupu ca prefect de Fălciu, ca o întoarcere la «ocupațiile profesionale».

«Ocupații profesionale» ar putea să aibă alții încă, mai sus decît dr. Lupu, și, pentru binele țerii și al lor, ar fi bine să se întoarcă la ele.

* În ceia ce privește legea magistraturii, care caută — sau pretinde a căuta — să îndrepte forma magistraturii, n'avem noi, naționaliștii, nicio părere de adus înaintea Camerei.

Fiindcă aceasta e deosebirea între noi și politicianii : Ei se joacă cu *forme*, iar noi luptăm pentru ca, în viitor, să putem face *reforme*, — cele adevărate. Răspuns recomandat pentru tachistul care întreabă prin «Adivors».

Felurile.

Din Calărași s'a trimis o telegramă de felicitare deputatului aromin Mișea pentru inimoasa-i cuvîntare.

* Nouă președinte al secției din Galați a Ligii, d. inginer Ciucu ; vice-președinte, d. inginer Octavian Pop.

* Congres al Farmaciștilor la București împotriva depositului central de medicamente.

* Ministrul de Instrucție a fost întrebat de ce se îngăduie ca porcării franțuzești să se joace, fie și de o trupă străină, care plătește chirie, pe scena Teatrului Național.

II. DE LA ROMÎNII DE PESTE HOTAR

America. La Alliance (Ohio) adunare a societăților româniști din acele părți.

Ardeal. Dr. Lascu s'a predat la granița Predeal autorităților ungurești pentru a-și face osînda.

* Capitanul Teodor Sandul din Budacul-Românesc, în părțile Histriei, și a lăsat toată averea, în sumă de 50.000 de coroane, «Asociației».

Banat. La Jitin, oficialii au înscenat un scandal d-lui G. Pop de Bășești, care merge în vizită electorală.

Bucovina. Judecarea banditului Sofronie scoate la iveală criminalele mișelii de pirlor pe strîmbătate ale Evreului Iosâl Goldenberg, care era ajutat și de jandarmerie.

* La balurile jidovești, măcar preoții romîni n'ar avea ce să caute.

Macedonia. Cu prilejul pomenirii Mitropolitului Șaguna, Aromin de obirșie, tineretul din Crușova a întemeiat o societate care-i poartă numele.

Ungaria. Degeră bietele cătane de Romîni în munții Bosniei și Herțegovinei, unde au poruncă să apere interesele Ungurilor cari-i prigonesc și ale Nemților cari-i desprețuiesc.

Săraci de ei ! E greu să suferi și să mori pentru dușmanii tăi...

* Moartea tînrului avocat Victor Nilvan, din Șuncuta-Mare.

III. ȚERI STRĂINE.

America. Senatul a oprit pe Asiatici — ceea-ța înseamnă pe Japonezi — de a se mai așeza în Statele Unite.

Bulgaria. Conspirație împotriva Țarului Ferdinand.

Maramurș. Din Maramurș (după «Gazeta Transilvaniei») : «În cercul Onei-Șugătag se vine un Evreu pe 10 Romîni (ca la noi ! *N. R.*), iar în cercul românesc al Vișăului 1 Evreu pe 3 Romîni (ce se așteaptă ! *N. R.*)».

Rusia. În Biserica Grusiei episcopisită de Statul rusesc, doi arhiepiscopi au asasinat pe exarh, superiorul lor.